

Lutherrózsa

A Tatabányai Evangélikus Egyházközség információs lapja

Alapítva: 1992. Adventjében. Megjelenik évente hatszor. Kapják a Tatabányai Evangélikus Gyülekezet tagjai, valamint Tata vonzaskörzetének evangélikussága.

1996. Reformáció hava
IV. évfolyam 5. szám

Kedves Vendégeink, Gyülekezeti tagok, Barátaink! 70 esztendő egy egyházközség életében vagy a történelem folyamában nem nagy idő. Egy ember életében azonban nemcsak hogy jelentős, de gyakorlatilag a mindent jelenti, azt az távlatot az időben, amely rendelkezésre áll a világ, az Isten és önmagunk megismerésére. Kérem engedjék meg, hogy a bevezető gondolataim indítóerejét az oltártól jobbra lévő fafaragás szimbólumaiból kölcsönözsem. Teszem ezt elsősorban azért, mert szeretnék objektív maradni. Abban az értelemben, hogy jóllehet ma itt a Tatabányai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség ünnepét üljük, ez mégsem kizárólag a evangélikus ünnep. Nem az, hiszen a „semper reformari” tömör latin felszólítása, vagyis a szüntelen megújulás készségének kifejezése, hogy ti. „az egyháznak újra meg újra meg kell újulnia” nemcsak reformátor elődeink találmánya, hanem sokkal inkább annak a történelemformáló isteni erőnek újrameg tapasztalása amely mozgatója és garanciája az egyház létének. A véletlen úgy hozta, hogy ünnepünk Luther Márton halálának 450 éves évfordulójával egybeesik. Ezért az 1546-os szám. Nagy a kísértés, hogy ennek kapcsán evangé-

Emlékezés

Köszöntő beszéd – Elhangzott 1996. augusztus 17-én, a Tatabányai Evangélikus Gyülekezet újkori megalapításának 70. évfordulóján

likus önazonosságunkat erősítsük. Talán szükség is lenne rá, de ha ezt tennék nem lennénk jó lutheránusok. Luther ugyanis övéinek egyszer az mondta: „*azok, akik velem egy véleményen vannak nehogy az én nevemet használják, s azt mondják majd ez is lutherista. Szégyen lenne az én ocsmány féreg nevemet (ő stinkender Wurm-nak mondja) együtt említeni az evangélium igazságával.*” A lényeg tehát nem 1546, félreértés ne essék még nem is a lutheri örökség, hanem az, ami az. ún. lutherrózsa szívében, középpontjában van: vagyis a kereszt.

A tatabányai evangélikusság elmúlt 70 esztendeje e kereszt jegyében telt. 7 évtized távlatából úgy kell látnunk, hogy a kegyelem és a megpróbáltatás 7 évtizede volt ez. A történelmi háttér is embert próbáló volt és az is, hogy ez idő alatt 9 beiktatott evangélikus lelkész végezte itt szolgálatát – nem számítva a kihelyezett segéd és helyettes lelkészeket. Az espe-

Protestáns napok

okt. 27 – okt. nov. 3.

okt. 27. vasárnap 18⁰⁰ – Ev. Imaház
okt. 28. hétfő 18⁰⁰ – Ev. Imaház
okt. 29. kedd 18⁰⁰ – Ev. Imaház
okt. 30. szerda 18⁰⁰ – Ev. Imaház
okt. 31. csütörtök 18⁰⁰ – Ev. Imaház
nov. 1. péntek 18⁰⁰ – Ref. Imaház
nov. 2. szombat 18⁰⁰ – Ref. Imaház
nov. 3. vasárnap 18⁰⁰ – Ref. Imaház

resi jegyzőkönyvek tanúsága szerint itt Tatán 1897-ben hallani evangélikus szervezkedésről, mintegy 150 éves szünet után. *Hering Lajos* szendi esperes 1897-ben fiók-egyházzá szervezei a tatatóvárosi evangélikusokat. Fordulópontot a tatabányai evangélikusok életébe 1910-es esztendő hoz. Ekkor került Tatára *Jakus Imre* állami tanító. Az 1927. nov. 6-án kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint „e végtelenül szerény ember, hittan-oktatása révén intenzívebb hitéletet vitt a köz tudatba.” Következő állomás, amikor is 1924-ben *Dr. Kovács Sándor* egyetemi tanár, (később dunáninneni egyházkerület püspöke) indítványára Tata-tóváros elszakadt Szendőtől, így Tata önálló egyházközséggé válik. Istentiszteleteiket ezidőtájt a reformátusoknál, később a tóvárosi állami iskolában tartják, hogy a hívek jobban megismerhessék egymást. Az 1925-ös esztendőben választják egyházközségi felügyelővé *Dr. Teutsch József* gyógyszerészt. Neki köszönhetjük ezt a mai imaházat, hiszen az építés finansziális terhét egyedül ő hordozta. Ez azonban csak halála után derült ki. *Dr. Teutsch József* ezt az épületet parókiának szánta, s a mellettünk lévő telekre pedig templomot álmodott, de a nagy gazdasági válság keresztülhúzta a gyülekezet vezetőségének álmát. Talán egyszer elődeink álma valóra válik... s lesz az evangélikusoknak temploma is itt Tatán. Röviden a statisztika nyelvén is: Megtáplált anyakönyvek alapján az elmúlt 70 évben alig 80 esküvő, mintegy 250 keresztelés és kb. ugyanennyi temetés történt. Gyülekezetünknek több mint tízeves testvérgyülekezeti kapcsolata van a finnországi Joensuu-i Evangélikus Gyülekezettel, melynek keretében rendszeresen meglátogatjuk egymást. Né-

A Tatabányai Evangélikus Gyülekezet legújabbkori megalapításának 70. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen megjelentekről egy foto-részlet. Előtérben a felajánlást tett művészek, háttérben az Egressy kórus; falakon a gyermekrajzpályázatra beküldött alkotások láthatók.

hány éve szépen fejlődő kapcsolat indult meg a németországi Bern-Kastel Kuus-i Evangélikus Gyülekezettel és a Luxemburgi Evangélikus-Protestáns Egyházzal.

A történeti visszatekintés után még néhány gondolatot szeretnék megosztani Önökkel a jelenről, a jövőről. Tény, hogy a rendszerváltozás után az egyházlátogatási index hirtelen emelkedése rövidtávú volt. Divat is volt egyházas ösökkkel előhozakodni. Mára maradtak újból a leg-hűségesebbek. Azok, akik számára a belső megújulás életük része, akik nemcsak mondják, de teszik is amit hisznek. Ők – mint mindig az egyház történelmében – kisebbségben vannak. Jézus etikája kisebbségben volt és van, mert a többségi etika az mindig farizeusi. Ez utóbbi ugyanis a könnyebben betartható, ma is.

Nagy réményeket nem táplálhatunk, ha a tényeket nézzük. A történelmi egyházak költségvetési hiánya kétharmados, egyelőre kapják az állami kiegészítést – ki tudja meddig, hiszen inkább érvényesülni látszik az amerikai modell nálunk, hogy ti. az egyház legyen teljesen független az államtól. Pedig az egyházak sok állami feladatot magukra vállalnak: oktatás, egészségügy és karitatív munkák, szeretetotthonok... sok a feladat, a megoldatlan probléma, a lelkesítő kar pedig öregszik. Nincs olyan mértékű utánpótlás, amilyen szükséges lenne. Örvedetes, hogy egyre többen jelentkeznek teológiára, hittudományi egyetemekre – de a gazdasági helyzet romlásakor ez mindig így volt.

A nagy feladatözönben pedig lendületét veszítik a jó kezdeményezések. Ha megnézzük az ökumené problémáját: ez világosan látszik. Azt hogy ma itt állhatok és emlékezhetek, mint evangélikus lelkész, az Isten után egy katolikus papbarátomnak köszönhetem. Talán éppen ezért is voltam és vagyok nyitott az ökumenére. Mégis tapasztalom, hogy a mi generációinkban és talán még az utánunk következőkben is ott vannak/lesznek a tévhittek, tévinformációk a másiktól, valami nem igazán jól irányzott jóakarás van a háttérben: nevelésben, oktatásban.

Ennek ellenére vallom és a hűségesegek kicsiny csoportja vallja, hogy érdemes követni a kisebbségi jézusi etikát. Korunk nagy csábítása: mindent, mindenáron, csak nekem. Ezzel szemben képviselik a keresztyének a közösségi gondolkodást. Talán előképe lehet ez a jövő társadalmának. Ha nem győzzük le a haszonelvűséget az élet legkülönbözőbb területein, ha nem merünk hinni az Istentől kapott szeretetünk érték-mentő és teremtő erejében, ha nem tudunk felül-emelkedni visszahúzó erőknél, akkor egyházaink elsorvadnak és vele együtt nemzetünk is. Amit elmúlt 1100 esztendő küzdelme létrehozott a Kárpátok között, azt a jóléti nemtörődömség bizony

XI-XII. századi ereklyetartó bronz mellkeresztel az egykori tatai bencés monostor területéről»másolat». • Kerti Katalin polgármester asszony ezzel köszöntötte a Tatai Evangélikus Gyülekezetet legújabbkori megalapításának 70. évfordulóján.

hamar szétmorzsolhatja. Bízunk kell benne és hittel remélnünk, hogy a jó végül is meggyőzi és legyőzi a gonoszt. Csak így tud integrálódni az egyén a társadalomba. Akkor ugyanis nem munkája, hanem hivatása lesz, nem politikusként hanem államférfiként teszi a dolgát, nem neveli és felügyeli a szülő gyermekét, hanem édesapaként és édesanyaként felkészíti őket az emberlét legnagyobb, legérdekfeszítőbb, legcsodálatosabb testi-lelki kalandjára az életre.

Befejezésül hadd olvassam el az Efezusiakhoz írott levél harmadik fejezetének utolsó mondatát, amely summája a tatai evangélikusok elmúlt 70 esztendő tapasztalásának s irányt mutat a következő évtizedekre is: „*Annak pedig, aki a bennünk működő erővel mindent megethet azon felül is, amit kérünk vagy megértünk, legyen dicsőség az Egyházban és Jézus Krisztusban minden nemzedéken át, örökkön örökké. Ámen.*”

TATAI TERRANOVA CENTRUM

2890 Tata, Fazekas u. 64/A – Varga István

Tel./FAX: 34/380-732 Mobil: 20/268-130

GYÁRI ÁRBÓL KEDVEZMÉNY!

TANÁCSADÁS, HÁZHOZZÁLLÍTÁS, TERMÉKBEMUTATÓ. Hőszigetelő vakolatok, rendszerek, nemesvakolatok 22 színben, vékonyvakolatok 194 színben, festékek 194 színben, javító vakolat vízesalétromos falra, lábazati vakolat 11 színben, univerzál nemesvakolat finomszemcsés 43 színben, csemperegasztók, aljzatkiegyenlítő...stb. Számítógépes hőszigetelési javaslat! Kérésére szívesen adok tanácsot a helyszínen is!

Okleveles TERRANOVA-specialista.

Érdeklődésként is szívesen látjuk a hét minden napján!

ÉRDEKLŐDJÖN, TELEFONÁLJON!

100 éve Európában!

TERRANOVA

Ismert és elismert.

• E számunk támogatója a TATAI TERRANOVA CENTRUM. •

„Semper reformari”

Néhány gondolat reformáció ünnepe Lk 18,28-30 alapján

²⁸ Ekkor így szólt Péter: „Látod, mi elhagytuk mindenünket, és követtünk téged.” ²⁹ Ő pedig ezt mondta nekik: „Bizony, mondom néktek, hogy senki sincsen olyan, aki elhagyta házáat vagy feleségét, testvéreit, szüleit vagy gyermekeit az Isten országáért, ³⁰ hogy ne kapná vissza sokszorosát már ebben a világban, a jövő világban pedig az örök életet.”

Jutalom – olyan szó, amely megpezdíti az emberek szívét. A tanítványok, az elhívott tizenkettő sem volt külön, őket is érdekelte mi lesz mindebből, megélnék-e abból, hogy Jézussal járnak? Ha őszintén belegondolunk, Péter kérdése minden keresztyén kérdése volt és ma is az: Mi lesz a jutalmunk? Mit kapunk mi mindezért? Talán nem ilyen közvetlen módon, hanem áttételesen, de erről van szó. Így gyakran megkísért minket is az keserű érzés – amely egyike legnagyobb próbatételeinknek – s melyet a Prédikátor bölcsen így fogalmaz meg: „Minden hiábavalóság!”

Ezt az érzést – amit olykor a történelmi háttér is felerősít – oszlatja el a „semper reformari” »az (egyháznak) mindig meg kell újulnia» felszólításának való engedelmisség. Tény, hogy nem könnyű a csúcsra nézni, amikor az ember a völgyben van, tény az is, hogy nehéz meglátni életünk vissza-visszatérő kisebb-nagyobb krízishelyzeteiben az újakezdés lehetőségét, de tény az is, hogy az életünk végéig tartó formálódásunk az Isten kegyelme révén az igazi jutalom. Ez az, amit Jézus „ebben a világban” ígér. Nemde ez életünk legszebb felismerése, hogy lehetünk jobbak a holnapban, mint a mában voltunk? Nemde ez az igazi távlat, ami tartalmas élet-alakítást nyújthat?

„Nem hiábavaló fáradozástok az Úrban”

Az egyház-építés, a gyülekezeti munka, a testvéri odafigyelés, segítség, beszélgetés komoly feladat életünkben. Ennél nehezebb (sokkal több ellentmondást feloldani kívánó) az egyházkormányzás gondja. Ezek a feladatok, ha lelkiismeretesen végezzük akkor igen fárasztóak is lehetnek, de ez a munka nem hiábavaló – az Úrban. Ennek a munkának az „elismertsége” a világban csak töredékesen ábrázolódik ki, az Egyházban van az igazi dicsőség (Ef 3,20-21) – ti. a Krisztusban.

Ha valaki ugyanis előremenetelért, személyes elismerésért küzd, s a saját dicsőségét keresi az nagyon könnyen elbukhat; igaz az Úr legkiválóbbjai is elbukhatnak; de aki magát teszi meg mindenképp mértékének az nagyon könnyen megbotlik. Jézus követőinek (Jézus követői azok, akik a megújulásra törekednek naponként) az a jutalma, hogy felismerhetik megváltottságukat, találkozhatnak Krisztus szeretetének nagyságával, megérthetik létük célját és tartalmát, s ezért kiegyensúlyozott, boldog szolgáló életet élhetnek – emberek javára Isten dicsőségére.